

Р Е Ш Е Н И Е

№ 92

София, 12 септември 2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, първо наказателно отделение, в съдебно заседание на тринадесети май две хиляди двадесета и втора година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: РУЖЕНА КЕРАНОВА
ЧЛЕНОВЕ: ХРИСТИНА МИХОВА
ЕЛЕНА КАРАКАШЕВА

при участието на секретаря Марияна Петрова и в присъствието на прокурора Тома Комов, изслуша докладваното от съдията КАРАКАШЕВА н. дело № 100/2022 година

Настоящото производство е образувано по чл. 346, т. 1 и сл. от НПК по протест, изготвен от зам. апелативен прокурор при АСП и жалби, депозирани от процесуалния представител на гражданския ищец „М.-Б. д.“ ЕАД /в несъстоятелност/, синдик Р. А., както и от защитниците на подсъдимите Р. С. О. и П. С. Е –адв. В. и адв. В, срещу нова въззивна присъда №11 от 22.06.2021г. на АСПНС, III състав по в.н.о.х.д.№515/2020г.

С протеста е изразено несъгласие с частичното оправдаване на подсъдимите О. и Е.. Оспорването, според начина, по който го е формулирал обвинителя е: относно размера на причинените с вменените им престъпления щети; относно периода на извършените престъпления; относно оправдаването на подс.Е. по чл. 26, ал.1 от НК; относно оправдаването на подсъдимия Е. за това да е извършил престъпление по чл. 219, ал. 4, вр. ал. 3, вр. ал. 2 от НК. Несъгласие е изразено и с наложените на двамата подсъдими санкции, като се настоява, че институтът на условното осъждане е приложен неправилно. Отправено е искане за отмяна на присъдата и връщане на делото за ново разглеждане. Въведени са всички касационни основания. В допълненията към протеста, процесуалната незаконосъобразност на присъдата е защитена с твърдения за липса на мотиви. Оплакването в тази насока е аргументирано с липса на съображения във въззивния акт относно обстоятелствата около подмяната на текста в договора без одобрението на ресорния министър и начина, по който тази промяна е рефлектирала върху финансовата рамка на договора. Настоява се също, във връзка с оправдаването на подс. Е. по ал. 2 на чл. 219 НК, че въззивният съд е игнорирал показанията на св.Н. от с.з. на 15.10.2019 г. пред СНС. В подкрепа на касационния повод по чл.348, ал.1, т.1 от НК се поддържа, че :1/причинените щети на стопанския субект от неполучени наеми, имат характер на съставомерни щети, а не на пропуснати ползи, както неправилно е приел съдът, което се установявало от вида на плащането, по-конкретно от това, че макар то да е наименовано „наемна цена“, по същество представлява цена на добитите въглища;2/ приетият период от въззивната

инстанция, за която е призната съставомерност в действията на подсъдимите, е в колизия с практиката на ВКС, като аргументите в тази насока са на плоскостта на приетото в н.д. № 376/1980 г. II н.о; 3/ позицията на съда, според която престъплението е продължено, вместо продължавано, е неправилна; 4/ оправдаване на подс. Е. по ал. 2 на чл. 219 НК е незаконосъобразно, тъй като съдът неправилно е приел, че в обвинителния акт липсва конкретизация на задълженията на Н. и В..Явната несправедливост на наказанията е обоснована с твърдения за несъответност на същите със степента на обществена опасност на деянията и дееца, като е оспорено и приложението на института на условното осъждане.

С жалбата, изготвена от процесуалния представител на гражданския ищец „М.-Б. д.“ ЕАД /в несъстоятелност/, синдик Р. А. и допълнението към нея са въведени касационите поводи по чл.348, ал.1, т.1 и т.2 от НПК. Изразява се несъгласие с изводите на въззивния състав, че не е налице деликт като основание за носене на имуществена отговорност. Твърди се смесване на основанието на гражданския иск в наказателния процес – чл. 45 ЗЗД и граждански претенции с договорен характер.Въведено е и оплакване за липса на мотиви.

С жалбата, изготвена от адв.В., се изразява несъгласие с осъдителната частта от присъдата, касаеща подс.О..Въведени са всички касационни основания по чл.348, ал.1 от НПК.Подробни съображения в подкрепа на заявените касационни поводи са депозиранни в допълнението към жалбата и в изложението, изготвено по реда на чл.351, ал.4 от НПК.В обобщен вид оплакванията се свеждат до следното:Процесуалната незаконосъобразност е аргументирана с това, че:1/ делото е разгледано и решено от незаконен състав; 2/ със съдебния акт са упражнени функции по обвинението, тъй като съдът е излязъл извън обвинителната рамка; 3/нарушено право на защита, аргументирано с това, че едва и единствено от мотивите на въззивната присъда, подс.О. е разбрал за какво е признат за виновен; 4/ призната е виновеност по неконкретизирани обвинения; 5/липса на мотиви; 6/необсъждане на доводи на защитата; 7/съдебният акт е основан на предположения; 8/налице са противоречия в доказателствените материали, които въззивният съд не е обсъдил; 9/ игнорирани са част от доказателствата по делото.Нарушението на материалния закон се обосновава с липса на съставомерност в поведението на подс.О..Наложено наказание е определено като явно несправедливо.

Отправените искания са в условията на алтернативност- за отмяна на съдебния акт в обжалваната част и оправдаване на подс.О. или за връщане на делото в досъдебната му фаза или на друг състав на съда.

С жалбата, изготвена от адв.В., е оспорена осъдителната част на присъдата, касаеща подс.Е., като са релевирани всички касационни основания.В подкрепа на касационния повод по чл.348, ал.1, т.2 от НПК са изложени следните съображения:присъдата почива на предположения; съдът е нарушил правото на защита на подс.Е., тъй като не е обсъдил част от доказателствата по делото, не е събрал исканите от защитата доказателства,имащи отношение към изясняването на съставомерни признаци, каквито са поведението на подсъдимия, престъпния резултат и причинната връзка между тях, не е отговорил на защитните доводи ; обвинителният акт е неясен и непълен, обвинението е конкретизирано с присъдата на АпСпНС, но от нея също не става ясно кои норми, запълващи бланкетната диспозиция

на чл. 219 НК, е нарушил подс. Е.; в мотивите на АпСпНС са налице несъществуващи и неконкретизирани нарушения на служебни задължения извън онези, посочени в обвинителния акт; налице е противоречие между диспозитив и мотиви на съдебния акт.Нарушението на материалния закон се твърди да е допуснато, поради това, че деянието на подсдимия е обективно несъставомерно, тъй като стопанският субект не е претърпял щета, липсва и причинна връзка между поведението на подсдимия и престъпния резултат.В подкрепа на довода за явна несправедливост на наказанието на подс.Е. се сочи, че не са оценени в действителната им тежест смекчаващите отговорността на подс.Е. обстоятелства.

Отправените искания са в условията на алтернативност –за отмяна на присъдата в частта, касаеща осъждането на подс.Е. и оправдаването му или за връщане на делото в тази част за ново разглеждане.

Прокурорът от Върховната касационна прокуратура на съдебно заседание пред касационния съд не поддържа подадения протест.Счита жалбите на подсдимите О. и Е., депозирани чрез техните защитници, за неоснователни.Определя и жалбата на гражданския ищец като такава.Не намира наличие на някое от претендираните в същите касационни основания.Предлага въззивната присъда да бъде оставена в сила.

Процесуалният представител на гражданския ищец „М.-Б. д.“ ЕАД /в несъстоятелност/, синдик Р. А. поддържа подадената касационна жалба и допълнението към нея и пледира за уважаването ѝ.Намира жалбите на подсдимите за неоснователни и моли да бъдат оставени без уважение.

В съдебно заседание пред ВКС защитникът на подс.О., адв.В., поддържа жалбата и допълнението към същата, както и отправените искания.Сочи, че въззивната присъда излиза извън рамките на предявеното обвинение, тъй като:1/призната е виновност за деяние , извършено в период с начална дата 06.06.2006г. /09.06.2006г., бележка ВКС/, а в обвинителния акт не се съдържат констатации за направени към този момент разноси и 2/ крайната дата на инкриминирания период е 18.07.2008г., а приетата като щета сума касае периода до 03.09.2008г., в който подс.О. не е бил министър, т.е. няма длъжностното качество по смисъла на чл.219 от НК; не е ясно за какво е призната виновност, тъй като приетата от съда щета не е конкретизирана в обвинителния акт по произход, съдържание, пера и периоди.Заявено е и противоречие в диспозитива на съдебния акт, тъй като е прието, че щетата е в резултат на неплатени режимни разноси, като същевременно е посочено, че част от тях съставляват производствени разходи.Въведен е и довод за това, че присъдата почива на негоден доказателствен материал /констатации на експертиза, изпълнена по търговско дело/.Поддържа се,че експертите, изготвени по настоящото дело имат за предмет само част от доказателствения материал.Заявена е и липса на мотиви, тъй като съдът не е изложил съображения кой факт, въз основа на какъв доказателствен материал е изведен.Твърди се и ограничаване правото на защитата да събира доказателства.На плоскостта на довода за нарушение на материалния закон се поддържа липса на съставомерност, аргументирана с това, че престъпният резултат не съставлява щета за стопанския субект, а вземане; че липсва изпълнително деяние, което да изпълва престъпния състав по чл.219, ал.2 от НК; че липсва причинна връзка между инкриминираното деяние и

твърдяната щета; че липсва квалифициращото обстоятелство „особено тежък случай“.

Защитникът на подс.Е., адв.В., поддържа жалбата и допълнението към същата, както и отправените искания.В обобщен вид излага оплаквания, в които поставя акцент на обективната несъставомерност на вмененото на подзащитния му деяние.

Защитникът на подсъдимата А. Г. Я. - адв.И. В., моли присъдата да бъде оставена в сила в частта, касаеща подзащитната ѝ.

Подсъдимите О., Е. и Я., реализирайки правото си на лична защита, се придържат към изложенията на защитниците си.

В правото си на последна дума, всеки от подсъдимите О., Е. и Я. изразява становище, че е невинен, като подсъдимите О. и Е. молят за отмяна на обжалваното решение и за оправдаване по възведените им обвинения, а подс.Я. моли за потвърждаване на присъдата, в частта, в която е оправдана изцяло по вмененото ѝ обвинение.

Върховният касационен съд, първо наказателно отделение, като обсъди доводите на страните и извърши проверка в пределите по чл. 347, ал.1 от НПК, установи следното :

Протестът /само в частта, касаеща подсъдимите О. и Е., за което ще се изложат допълнителни съображения/ и касационните жалби на гражданския ищец и на подсъдимите О. и Е. са процесуално допустими.Подадени са от процесуално легитимирани субекти срещу въззивен съдебен акт, подлежащ на касационен контрол, в установения в закона срок.Разгледани по същество жалбите на подсъдимите са ОСНОВАТЕЛНИ, макар и не по всички изложени съображения.

Процесуалното развитие на делото е следното:

С присъда №29 от 31.07.2020г., постановена по н.о.х.д.№1635/2019г. от СпНС:

- подсъдимият Р. С. О. е признат за виновен, в това, че в периода от 25.05.2006г. до 18.07.2007г., в гр.София, в качеството си на длъжностно лице – министър на икономиката и енергетиката на Република България, упражняващ правата на държавата като едноличен собственик на капитала на „М. Б. д.“ ЕАД, въпреки задълженията си, умишлено не е упражнил достатъчен контрол върху работата на изпълнителния директор на дружеството „М. Б. д.“ ЕАД-П. С. Е., на когото било възложено управлението, разпореждането и отчитането на обществено имущество, във връзка с преговорите, сключването и изпълнението на Договор за наем от 09.06.2006г. между „М. Б. д.“ ЕАД и „О.“ ЕООД и от това са последвали значителни щети за предприятието „М. Б. д.“ ЕАД в размер на 16 566 344, 68лв., които са в особено големи размери и престъплението представлява особено тежък случай, като деянието не съдържа признаците на по-тежко престъпление, поради което и на основание чл.219, ал.4, вр. ал.3, вр. ал.2 и чл.54 от НК му е наложено наказание лишаване от свобода за срок от две години, чието изпълнение е отложено за срок от три години при условията на чл.66, ал.1 от НК, както и наказание лишаване от право да упражнява дейност, свързана с пазене или управление на чуждо имущество за срок от три години, като е оправдан за частта от обвинението за това, престъплението да е извършено при условията на продължавано престъпление с три отделни деяния; да се е изразило в

неупражняване на достатъчен контрол върху А. Г. Я. –зам.министър на икономиката и енергетиката и от същото да са последвали щети за разликата над 16 566 344, 68лв. до 24 455 475,80лв.;

- подсъдимият П. С. Е. е признат за виновен в това, че в периода от 25.05.2006г. до 18.03.2009г. в гр.София и гр.Бобов дол, в качеството си на длъжностно лице – член на съвета на директорите и изпълнителен директор на „М. Б. д.“ ЕАД, умишлено не положил достатъчно грижи за управлението, стопанисването и запазването на повереното му имущество на „М. Б. д.“ЕАД и от това са последвали значителни щети за предприятието в размер на 22 775 574, 35лв., които са в особено големи размери и престъплението представлява особено тежък случай, като деянието не съдържа признаците на по-тежко престъпление, поради което и на основание чл.219, ал.4, вр. ал.3, вр. ал.1 и чл.54 от НК му е наложено наказание лишаване от свобода за срок от две години, чието изпълнение е отложено за срок от три години при условията на чл.66, ал.1 от НК, както и наказание лишаване от право да заема държавна длъжност в органите на държавната власт за срок от три години, както и от правото да упражнява дейност, свързана с пазене или управление на чуждо имущество за същия срок, като е оправдан за частта от обвинението за това, престъплението да е извършено при условията на продължавано престъпление с пет отделни деяния; да се е изразило в неупражняване на достатъчен контрол върху лицата К. Н. – главен счетоводител и П. В. –зам. директор по въгледобива; от същото да са последвали щети за предприятието за разликата над 22 775 574, 35лв. до 29 151 145, 18лв., както и да е последвало разпиляване на имуществото;

- подсъдимата А. Г. Я. е призната за невиновна в това, в периода от 10.06.2006г. до 18.03.2009г. в гр.София, при условията на продължавано престъпление, в качеството си на длъжностно лице –зам.министър на икономиката и енергетиката на Република България, въпреки задълженията си, умишлено да не е упражнила достатъчен контрол върху работата на изпълнителния директор на дружеството „М. Б. д.“ ЕАД – П. С. Е., на когото било възложено управлението, разпореждането и отчитането на обществено имущество, във връзка с изпълнението на Договор за наем от 09.06.2006г. между „М. Б. д.“ ЕАД и „О.“ ЕООД и от това да са последвали значителни щети за предприятието „М. Б. д.“ ЕАД в размер на 28 174 082, 08лв., които са в особено големи размери и престъплението да преставлява особено тежък случай, като деянието не съдържа признаците на по-тежко престъпление, като на основание чл.304 от НПК е оправдана по повдигнатото ѝ обвинение за престъпление по чл.219, ал.4, вр. ал.3, вр. ал.2 вр. чл.26, ал.1 от НК.

С присъдата са уважени частично предявените граждански искиове, както следва:

- подс.О. е осъден да заплати на „М. Б. д.“ ЕАД в несъстоятелност, солидарно с П. С. Е. сумата от 16 566 344, 68лв., представляваща имуществени вреди, причинени с престъплението по чл.219, ал.4, вр. ал.3, вр. ал.2 от НК, ведно със законната лихва, считано от 18.03.2009г., като искът в частта му за горницата до пълния претендиран размер от 24 455 475,80лв. е отхвърлен;

- подс. П. С. Е. е осъден да заплати на „М. Б. д.“ ЕАД в несъстоятелност, сумата от 22 775 574, 35лв., от които 16 566 344, 68лв. солидарно с Р. С. О.,

представляваща имуществени вреди, причинени с престъплението по чл.219, ал.4, вр. ал.3, вр. ал.1 от НК, ведно със законната лихва, считано от 18.03.2009г., като искът в частта му за горницата до пълния претендиран размер от 29 151 145,18лв. е отхвърлен.

-отхвърлен е изцяло предявеният от „М. Б. д.“ ЕАД в несъстоятелност граждански иск срещу А. Г. Я. за сумата от 28 174 082,08лв., заедно със законната лихва.

Подсъдимите О. и Е. са осъдени да заплатят деловодните разноски, както и д.т. върху присъдените суми за гражданска обезвреда.

Така постановената присъда била проверена по въззивен ред, като въззивното производство било образувано по протест на прокурор от СпП срещу оправдателната част на същата и жалби, изготвени от защитниците на подсъдимите Р. О. и П. Е. – адв.В. и адв. В., отправени към осъдителната част на първоинстанционния съдебен акт и от процесуалния представител на гражданския ищец – „М. Б. д.“ ЕАД, който атакувал гражданската част на присъдата, претендирайки пълно уважаване на предявените граждански искове. Въззивното производство приключило с обжалваната понастоящем присъда №11 от 22.06.2021г., постановена по в.н.о.х.д. №515/2020г., с която АСпНС, III състав, в съответствие с правомощията си по чл.334, т.2, чл.336, ал.1, т.2 и т.3 от НПК отменил изцяло първоинстанционната присъда и вместо това, постановил нова, с която:

-подс.Р. О. бил признат за виновен в това, че за времето от 09.06.2006г. до 18.07.2007г., в гр.София, в качеството си на длъжностно лице по смисъла на чл.93, т.1, б.“б“ от НК, изпълняващо със заплата ръководна работа –министър на икономиката и енергетиката на РБългария и в качеството си на упражняващ правата на държавата, като едноличен собственик на капитала на „М. Б. д.“ ЕАД, съобразно отрасловата си компетентност, въпреки задълженията си, произтичащи от чл.3 /1/, чл.5 /1/, т.1, т.21, т.30 от Устройствен правилник на Министерство на икономиката и енергетиката /обн.ДВ, бр.78 от 30.09.2005г., отм. ДВ, бр.93 от 24.11.2009г./; чл.12, т.12, чл.23, чл.28 /1/, /3/, чл.29 /2/, т.3 от Правилника за реда за упражняване правата на държавата в търговските дружества с държавно участие в капитала /обн.ДВ, бр.51 от 03.06.2003г., отм. ДВ, бр.40 от 05.05.2020г. /, умишлено не упражнил достатъчен контрол върху работата на П. С. Е.- член на Съвета на директорите и изпълнителен директор на „М. Б. д.“ ЕАД, на когото било възложено управлението, разпореждането и отчитането на обществено имущество – това на „М. Б. д.“ ЕАД, гр.Бобов дол, в което едноличен собственик на капитала е държавата, във връзка със сключването и изпълнението на Договор от 09.06.2006г. за отдаване под наем на „О.“ ЕООД на активи на „М. Б. д.“ ЕАД и от това му бездействие са последвали значителни щети за предприятието „М.Б. д.“ЕАД в размер на 2 659 040, 60лв., представляващи стойността на незаплатени режимни разноски - взривни работи, хранителни продукти, ел.енергия, доставени азот и кислород, материали, тел.разговори- особено големи размери, като деянието не съдържа признаците на по-тежко престъпление и представлява особено тежък случай – създадени са условия да бъдат прехвърлени и са прехвърлени на „О.“ ЕООД изключителните права на добив, транспортиране и продажба на въглища от

участък „Бабино“ и участък „Бобов дол“ от находище „Бобовдолски въглищен басейн“, предоставени на „М. Б. д.“ ЕАД с решения на Министерския съвет, в нарушение на изискванията на чл.23, ал.1 от Закона за подземните богатства и на чл.23 т.1,т.2 и т.3 и чл.24, ал.1, т.1 от Закона за концесиите без да е открита процедура при условията на публичност и прозрачност, свободна и лоялна конкуренция и равнопоставеност на всички кандидати и участници и без да е установено притежава ли „О.“ ЕООД, необходимите за извършване на добив на подземни богатства /въглища/ технически, управленски и финансови възможности, поради което на основание чл. 219, ал. 4, вр. ал. 3, вр. ал. 2, вр. чл. 54 НК му е наложено наказание „лишаване от свобода“ за срок от две години, като е признат за невиновен и оправдан за разликата над 2 659 040, 60 лева до вменените 24 455 475, 80 лева; за това от престъплението да е последвало откриване на производство по несъстоятелност на „М. Б. д.“ ЕАД; по обвинението да е осъществил безстопанственост при условията на продължавано престъпление по чл. 26, ал. 1 НК; по обвинението престъплението да е извършено във времето от 25.05.2006 г. до 08.06.2006 г. включително; по обвинението да не е упражнил достатъчен контрол върху работата на П. С. Е. във връзка с преговорите, предшестващи сключването на договор от 09.06.2006 г. за отдаване под наем на „О.“ ЕООД на активи на „М. б. д.“ ЕАД; по обвинението да е извършил престъплението по чл. 219, ал. 4, вр. ал. 3, вр. ал. 2 НК чрез неупражняване на достатъчен контрол върху работата на А. Г. Я. – зам. министър на икономиката и енергетиката, назначена със заповед № КВ-390/05.12.2005 г. на министър-председателя на Република България, на която със заповеди било възложено управлението, разпореждането и отчитането на обществено имущество, в качеството ѝ на ресорен зам. министър, отговарящ за организацията, ръководството и контрола на дейността на Дирекция „Корпоративно управление и реструктуриране“ към Министерство на икономиката и енергетиката, както и за това да не е упражнил задълженията си по чл. 5, ал. 2 Правилника за реда за упражняване правата на държавата в търговските дружества с държавно участие в капитала.

На основание чл. 66, ал. 1 НК съдът отложил изпълнението на наложеното наказание „лишаване от свобода“ на подсъдимия Р. С. О. за изпитателен срок от четири години, считано от датата на влизане на присъдата в сила.

На основание чл. 37, ал. 1, т. 6 и т.7 от НК му наложил кумулативно и наказания „лишаване от право да заема държавна длъжност в органите на държавната власт“ и „лишаване от право да упражнява дейност, свързана с пазене или управление на чуждо имущество“, за срок от три години, считано от влизане на присъдата в сила.

-подс. А. Г. Я. била призната за невиновна за това, в периода 10.06.2006 г. до 18.03.2009 г. в гр. София, в условията на продължавано престъпление и в качеството си на длъжностно лице по смисъла на чл. 93, т. 1, б. „б“ НК, изпълняващо със заплата ръководна работа – зам. министър на икономиката и енергетиката на Република България, назначена със заповед № КВ-390/05.12.2005 г. на министър – председателя на Република България, ресорен заместник, отговарящ за организацията, ръководството и контрола на дейността на Дирекция „Корпоративно управление и реструктуриране“ към Министерство на икономиката и енергетиката, на когото със заповед № РД-16-806/ 09.12.2005 г. и заповед № РД-16-750/ 14.07.2008 г. било възложено управлението, разпореждането и отчитането на обществено имущество,

въпреки задълженията си, регламентирани в чл. 44, т. 12 от Устройствения правилник на Министерство на икономиката и енергетиката, (ред. към 2005 г.) и заповеди на Министъра на икономиката и енергетиката № РД-16-806/ 09.12.2005 г. и № РД-16-750/ 14.07.2008 г., умишлено да не е упражнила достатъчен контрол върху работата на изпълнителния директор и член на СД на дружеството „М. Б. д.“ ЕАД – П. С. Е., на когото е било възложено управлението, разпореждането и отчитането на обществено имущество – на „М. Б. д.“ ЕАД, гр. Бобов дол, в което едноличен собственик на капитала е държавата, във връзка с изпълнението на договор от 09.06.2006 г. за наем на активи, собственост на „М. Б. д.“ ЕАД и от това бездействие са последвали значителни щети за предприятието „М. Б. д.“ ЕАД в размер на 28 174 082, 08 лева, които са в особено големи размери и престъплението представлява особено тежък случай – създадени са условия да бъдат прехвърлени и са прехвърлени на „О.“ ЕООД изключителните права на добив, транспортиране и продажба на въглища от участък „Бабино“ и участък „Бобов дол“ от находище „Бобовдолски въглищен басейн“, предоставени на „М. Б. д.“ ЕАД с решения на Министерския съвет, в нарушение на изискванията на чл. 23, ал. 1 Закона за подземните богатства и на чл. 23, т. 1, т. 2 и т. 3 и чл. 24 ал. 1, т. 1 Закона за концесиите (без да бъде проведена открита процедура и при условията на публичност и прозрачност, свободна и лоялна конкуренция и равнопоставеност на всички кандидати и участници и без да е установено притежава ли „О.“ ЕООД, необходимите за извършване на добив на подземни богатства [въглища] технически, управленски и финансови възможности) и е последвало откриване на производство по несъстоятелност на „М. Б. д.“ ЕАД, като деянието не съдържа признаците на по-тежко престъпление, поради което и на основание чл. 304 НПК била оправдана по повдигнатото ѝ обвинение за престъпление по чл. 219, ал. 4, вр. ал. 3, вр. ал. 2 вр. чл. 26, ал. 1 НК.

- подсъдимият П. С. Е. бил признат за виновен в това, че в периода от 09.06.2006г. до 18.03.2009 г. в гр. София и в гр. Бобов дол, в качеството си на длъжностно лице по чл. 93, т. 1, б. „б“ НК, изпълняващо със заплата ръководна работа, свързана с пазене и управление на чуждо имущество в държавно предприятие „М. Б. д.“ ЕАД, чийто едноличен собственик на капитала е държавата – член на СД и изп. директор на „М. Б. д.“ ЕАД, умишлено не положил достатъчно грижи за управлението, стопанисването и запазването на повереното му имущество на „М. Б. д.“ ЕАД, въпреки задълженията си, регламентирани в: чл. 237, ал. 2 ТЗ; чл.5, т.1, т.6, т.15 от Договор № 6 от 07.10.2005г. за възлагане на управление на ЕАД с държавно имущество; пункт I, т.1, пункт III, т.12, т.16, т.18, т.19 от Договор от 10.10.2005г. за възлагане на управление на ЕАД с едноличен собственик на капитала-Държавата; Решение на Министъра на икономиката и енергетиката по протокол РД-21-117/ 31.05.2006г.; чл.5, т.1, т.6, т.15 от Договор № 47 от 10.10.2006г. за възлагане на управление на ЕАД с държавно участие; пункт I, т.1, пункт III, т.12, т.16, т.18, т.19 от Договор от 16.10.2006г. за възлагане на управление на ЕАД с едноличен собственик на капитала –Държавата; чл.48, ал.1, чл.50, т.1, т.5, т.6 от Устав на „М. Б. д.“ ЕАД, като е подписал договор за отдаване под наем на активи на „М. Б. д.“ ЕАД на „О.“ ЕООД и не е предприел действия за изпълнение на задълженията на наемателя по сключения договор и от това са последвали значителни щети за предприятието „М. Б. д.“ ЕАД в размер на 2 681 733, 30 лева, представляващи стойността на незаплатени режийни разноски – взривни работи,

хранителни продукти, ел. енергия, доставени азот и кислород, материали, тел.разговори , които са в особено големи размери, като деянието не съдържа признаците на по-тежко престъпление и представлява особено тежък случай – прехвърлени са на „О.“ ЕООД изключителните права на добив, транспортиране и продажба на въглища от участък „Бабино“ и участък „Бобов дол“ от находище „Бобовдолски въглищен басейн“, предоставени на „М. б. д.“ ЕАД с решения на Министерския съвет, в нарушение на изискванията на чл. 23, ал. 1 Закона за подземните богатства и на чл. 23, т. 1, т. 2 и т. 3 и чл. 24 ал. 1, т. 1 Закона за концесиите (без да бъде проведена открита процедура и при условията на публичност и прозрачност, свободна и лоялна конкуренция и равнопоставеност на всички кандидати и участници и без да е установено притежава ли „О.“ ЕООД, необходимите за извършване на добив на подземни богатства [въглища] технически, управленски и финансови възможности), поради което и на основание чл. 219, ал. 4, вр. ал. 3, вр. ал. 1 вр. чл. 54 от НК бил осъден на наказание „лишаване от свобода“ за срок от две години , като бил признат за невиновен и оправдан за разликата над 2 681 733, 30 лева до вменените 29 151 145,18 лева; за това от престъплението да е последвало откриване на производство по несъстоятелност на „М. Б. д.“ ЕАД; за това престъплението да е извършено чрез нарушаване на чл. 7, т. 1 от договор № 6/ 07.10.2005 г. и чл. 7, т. 1 от договор № 47/ 10.10.2006 г.; по обвинението да е осъществил безстопанственост при условията на продължавано престъпление по чл. 26, ал. 1 НК; по обвинението престъплението да е извършено във времето от 25.05.2006 г. до 08.06.2006 г. включително; по обвинението да е извършил престъплението по чл. 219, ал. 4, вр. ал. 3, вр. ал. 2 НК чрез неупражняване на достатъчен контрол върху работата на К. Н. – главен счетоводител и инж. П. В. – зам. директор по въгледобива.

На основание чл. 66, ал. 1 НК изпълнението на наложеното наказание „лишаване от свобода“ на подсъдимия Е. било отложено за изпитателен срок от четири години, считано от датата на влизане на присъдата в сила.

На основание чл. 37, ал. 1, т. 6 и т.7 от НК на подс.Е. били наложени и наказания „лишаване от право да заема ръководна длъжност в държавно предприятие, кооперация или обществена организация“ и „лишаване от право да упражнява дейност, свързана с пазене или управление на чуждо имущество“ за срок от три години.

С присъдата били отхвърлени като неоснователни:

- предявените от „М.Б. д.“ ЕАД / в несъстоятелност/ срещу подс. О. граждански иски за заплащане на причинени имуществени вреди в общ размер на 24 455 475,80 лева, от които 977 063,10 лева солидарно с подс. Е., 19 293 323,82 лева солидарно с подс. Е. и подс. Я. и 4 185 088,78 лева солидарно с подс. Е. и подс. Я., ведно със законната лихва, считано от датата на деликта, до окончателното изплащане на сумите;

-предявените от „М. Б. д.“ ЕАД – в несъстоятелност срещу подс. Я. граждански иски за заплащане на причинени имуществени вреди в общ размер на 28 174 082,08 лева, от които 19 293 323,82 лева солидарно с подс. Е. и подс. О., 4 185 088,78 лева солидарно с подс. Е. и подс. О. и 4 695 669,38 лева солидарно с подс. Е., ведно със законната лихва, считано от датата на деликта, до окончателното изплащане на сумите;

-предявените от „М. Б. д.“ ЕАД – в несъстоятелност срещу подс. Е.граждански искове за заплащане на причинени имуществени вреди в общ размер на 29 151 145,18 лева, от които 977 063,10 лева солидарно с подс. О., 19 293 323,82 лева солидарно с подс. Е. и подс. Я., 19 293 323,82 лева солидарно с подс. Я. и подс. О., 4 185 088,78 лева солидарно с подс. Я. и подс. О. и 4 695 669,38 лева солидарно с подс. Я. ведно със законната лихва, считано от датата на деликта, до окончателното изплащане на сумите.

Разноските по делото били възложени в тежест на подсъдимите О. и Е..

Съдържанието на сезиращите документи и отправените с тях искания налагат следните уточнения:

I.На първо място е необходимо да бъдат очертани пределите на касационната проверка:

Касационният съд приема, че в рамките на същата следва да бъде включено както осъждането на подсъдимите О. и Е., така и оправдаването им. В рамките на касационния контрол следва да бъде включена и гражданската част на присъдата. Жалбите, изготвени от защитниците на подсъдимите О. и Е., а така също и жалбата на процесуалния представител на гражданския ищец не пораждат съмнение относно това, че в обхвата на настоящия касационен контрол следва да бъде включено осъждането на посочените подсъдими, както и отхвърлянето на гражданските искове по отношение на тях и на подс.Я..

ВКС приема, че в рамките на касационния контрол следва да бъде включена и оправдателната част на присъдата, касаеща подс.О. и Е., като съображенията са следните:

Действително, в първоначалния сезиращ документ е изразено несъгласие само с част от оправдателните диспозитиви на присъдата, касаещи тези двама подсъдими /оспорени са приетите от въззивния съд: размер на съставомерния признак „значителни щети“; периода на извършените престъпления от двамата подсъдими; отказа на съда да приеме, че деянието на подсъдимия Е. е извършено при условията на чл.26, ал.1 от НК; оправдаването на подс.Е. по обвинението по чл.219, ал.4, вр. ал.3, вр. ал.2 от НК/.От изложените в допълненията към протеста съображения обаче е видно, че подателят на протеста е разширил оспорването си, разпростирайки го и върху оправдаването на подс.О. за това, да е извършил инкриминираното деяние при условията на чл.26, ал.1 от НК, към която част в първоначалния протест не е отправено недоволство.Тази конструкция на сезиращия документ, изготвен от държавното обвинение, освен че бележи хаотичност, неяснота, а на места и противоречивост, за което са изложени допълнителни съображения в пункт VI.1 от настоящото решение, затруднява касационната инстанция при определянето на рамките, в които съгласно разпоредбата на чл.347, ал.1 от НПК се ограничава настоящия касационния контрол, т.е. – срещу каква точно част от оправдаването на подсъдимите О. и Е. е насочено несъгласието на държавното обвинение.Доколкото обаче, в протеста е въведено искане за цялостна отмяна на въззивната присъда и връщане на делото за ново разглеждане на друг състав на долустоящия съд, както и доколкото генералното оплакване на обвинителя е за това, че подсъдимите О. и Е. е следвало да бъдат признати за виновни за цялостния размер на причинените вследствие на инкриминираното им поведение

щети, касационната инстанция приема, че в рамките на касационния контрол следва да бъде включено оправдаването им по всички части на първоначално вмененото им обвинение.

Извън рамките на касационния контрол ще остане само оправдаването на подс.Я. по вмененото ѝ обвинение, тъй като към тази част от присъда никой от касаторите не е отправил упрек в сезиращите документи. Действително, в протеста е въведено искане за цялостна отмяна на въззивната присъда, но във второто уточнение към него е пояснено, че сезиращия документ няма за предмет оправдаването на подсъдимата Я..

II. На следващо място, във връзка с искането на защитниците на подсъдимите О. и Е. за оправдаване на последните от касационния съд, следва да се припомни, че това принципно е допустимо в хипотезата на чл. 354, ал. 1, т. 2 вр. чл. 24, ал. 1, т. 1 от НПК, но само ако фактите, описани в мотивите на долустоящия съд, не сочат на извършено престъпление. В конкретния случай фактологията, приета от АпСпНС, от една страна е престъпна, а от друга, тази фактология е предмет на оспорване от страна на касаторите с твърдения за допуснати съществени процесуални нарушения, опорочаващи вътрешното убеждение на проверяваната инстанция. Поради тези причини не съществува процесуална възможност за удовлетворяване претенцията на касаторите за оправдаването на подсъдимите О. и Е..

III. След така направените уточнения, на първо място ВКС ще обсъди доводите, ангажиращи касационния повод по чл. 348, ал. 1, т. 2 от НПК, тъй като наличието на последния има за своя единствена последица отмяна на проверявания акт и връщане на делото за ново разглеждане. Преимуществено разглеждане следва да получат тези от тях, с които се претендират допуснати от проверявания съд съществени процесуални нарушения от категорията на абсолютните.

III.1. В последната насока, на първо място ще бъде разгледано оплакването на защитниците на подсъдимите О. и Е., ангажиращо касационното основание по чл. 348, ал. 3, т. 3 от НПК. В основата му е поставено твърдението на касаторите за нарушено правото на подсъдимите по чл. 6 (1) от ЕКЗПЧОС - делото им да бъде разгледано от независим и безпристрастен съд. В сезиращите документи и допълненията към тях, това оплакване е развито в следните направления:

Според адв. В., защитник на подсъдимия О.: 1 / първоинстанционната присъда е постановена от незаконен състав, тъй като председателстващият съдебния състав - съдия П. Е., по време на първоинстанционното разглеждане на делото, е бил кандидат за административен ръководител на АпСпП и за прокурор в АпСпП, което е отчетено като злепоставящо възприетият в практиката на ЕСПЧ обективен подход за безпристрастност; съдия Е. в с.з. на 23.05.2019г. е направил изявление, обективизирано в протоколно определение, което е разчетено от касатора като несъвместимо със субективния подход, и 2 / по време на въззивното разглеждане на делото, административният ръководител на АпСпС - съдия Г. У. е участвал в телевизионното предаване „Лице в лице“ по БТВ по темата „Равносметка за качеството на специализирания съд“, в което като положителна оценка за качеството на специализираното правосъдие е посочил постановената осъдителна присъда срещу подс. О., изразявайки надежда така постигнатият

първоинстанционен резултат да не се промени за в бъдеще. Независимо, че съдия У. не е бил член на проверявания въззивен съдебен състав, последният е определен от касатора като незаконен, тъй като е бил поставен в ситуация да заседава след посоченото изявление на административния ръководител на АпСпНС, което за страничния наблюдател компрометира изискванията за непристрастност и независимост.

Следващото направление, с което също се аргументира тезата за незаконността на въззивния съдебен състав, е развито от адв. В. и от адв. В., като според изложените в тази насока подробни съображения, подходът на проверяваната инстанция при разглеждане на делото разкрива предубеденост и заинтересованост.

Така възведените оплаквания налагат следните уточнения в принципен план:

Несъмнено, законността на съдебния състав е в основата на валидността на действията на съда и на постановените от него съдебни актове. За да е законен съдебният състав, е необходимо не само той да е формиран по начина, предписан от закона относно броя на членовете му /съдии и съдебни заседатели/, надлежността на назначенията им и пр., но и по отношение на тези членове да не са налице обективни или субективни основания за отводи и самоотводи, т.е. „...в състава не бива да участват лица, по отношение на които съществуват определени основания да се очаква, че няма да действат с необходимата обективност и непристрастност и участието им ще постави под съмнение в очите на гражданите обективността и правилността на постановения съдебен акт“ /Ст.Павлов, „Наказателен процес“, изд.1979г./.

Законността на съдебния състав е с фундаментално значение, защото е гаранция за реализация на основното човешко право, декларирано не само в националното ни право, но и в наднационалното такова -Хартата на основните права на Европейския съюз и Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, а именно – правото на справедлив съдебен процес. Изрични разпоредби, очертаващи аспектите на проявление на това право, съответно гаранциите за спазването му, са въведени във вътрешното ни право –чл. 7, ал.1 от ЗСВ и в чл. 6, пар.1 от ЕКЗПЧОС, която съгласно условията на чл. 5, ал. 4 от Конституцията на Република България, е част от националното ни право. Основната гаранция за реализиране правото на справедлив съдебен процес по чл.6, пар.1 ЕКЗПЧОС е делата да бъдат разглеждани от „независим и непристрастен съд, създаден в съответствие със закона“.

Съдебната практика, включително тази на Европейския съд по правата на човека /ЕСПЧ/ по приложението на чл. 6 (1) от Конвенцията приема, че понятието „независимост“ на съда се отнася до връзката между съдията като представител на съдебната власт и останалите власти, докато „непристрастността“ трябва да съществува по отношение на страните по делото. За да е налице непристрастност, от съда се изисква да не е предубеден, що се отнася до решенията, които му предстои да вземе, да не си позволява да се влияе от информация, съществуваща извън съдебната зала, от обществени нагласи или от какъвто и да било натиск, а да основава съдебния си акт на база фактите, установени по време на процеса. Когато проверява дали един съд или съдия е бил предубеден, ЕСПЧ прави разлика между обективния и

субективния подход към безпристрастността, макар да отчита, че едно и също поведение може да се обхване и от двата подхода./ Вж. обобщение на стандарта по делото *Kyprianou v. Cyprus*, решение на ЕСПЧ (Голяма камера) от 15.12.2005 г., пар. 118-121, вкл. препратките към делата *Piersack v. Belgium*, решение на ЕСПЧ от 01.10.1982, пар. 30, *Hauschildt v. Denmark*, решение на ЕСПЧ от 24.05.1989 г., пар. 46-48/. ЕСПЧ е последователен в позицията си, че субективният подход е насочен към установяване личната убеденост или интерес на даден съдия по конкретното дело, а обективният подход определя дали той предлага достатъчно гаранции, за да изключи всяко законно съмнение в това отношение. С други думи, според субективния подход въпросът за наличието на безпристрастност се решава на базата на проверката на личното убеждение/поведение или интерес на конкретния съдия по конкретното дело, докато обективният подход служи за установяване, дали съдията е предложил достатъчно гаранции, за да изключи каквото и да било легитимно съмнение, че предубедеността е възможна.

При прилагането на субективния тест, ЕСПЧ неотклонно приема, че личната безпристрастност на съдията трябва да се предполага, докато има доказателства за противното. На плоскостта на втория тест /обективния/, следва да се извърши преценка дали, независимо от личното поведение на някой от членовете на съдебния състав, има установими факти, които могат да предизвикат съмнение относно неговата безпристрастност. При това, ЕСПЧ застъпва категоричното становище, че когато се решава дали в даден случай има законна причина, внасяща съмнение, че на член на съдебния състав /или целия състав/ му липсва безпристрастност, позицията на тези, които твърдят, че той не е безпристрастен, е важна, на не и решаваща. Решаващо е дали съмнението може да се приеме за обективно оправдано. Тъй като ЕСПЧ е признал трудността да се установи нарушение на чл. 6, поради субективна пристрастност, в по-голямата част от случаите е повдигнал въпроси за безпристрастност, фокусирани върху обективния тест, посочвайки, че няма пълно разделение между двете понятия, тъй като поведението на съдията може не само да предизвика обективни опасения относно безпристрастността от гледна точка на външния наблюдател / обективен тест /, но също така може да предизвика въпроса за неговия или нейното лично убеждение / субективен тест /.

С оглед на изложените принципи съображения, касационният съд счита, че участието на съдия Е. в конкурсната процедура за длъжност в друг орган на съдебната власт, през времето когато е разглеждал първоинстанционното съдебно производство, както и поведението на съдия У., свързано с медийната му изява в телевизионно предаване, налагат изследването им през призмата на обективния тест за безпристрастност, като именно на тази основа следва да бъде даден отговор на повдигнатите възражения за незаконност на първоинстанционния и на въззивния съдебни състави. Независимо, че в жалбата и допълнението към нея, изготвено от адв. В. се твърди, че чрез описаното поведение и на двамата магистрати е накърнено изискването по чл.6, пар.1 от Конвенцията, делото да бъде разгледано от независим съд, конкретни съображения по отношение накърняването на този критерий не са изложени, съответно изложените такива се съотнасят към критерия безпристрастност. Това е така, защото направените възражения изискват да бъде даден отговор, дали въпреки безспорно установените

факти, касаещи поведението на двамата магистрати, съдебните състави, разгледали делото до този момент, са дали достатъчно гаранции, които да изключат всяко основателно съмнение, основано на тези факти, както по отношение на страните по делото, така и за външния наблюдател. Все пак, доколкото е наведено оплакване за накърнена независимост, ВКС ще посочи, че практиката на Европейския съд по правата на човека и на Върховния касационен съд е константна и последователна в разбирането, че при преценката на този критерий в аспекта на чл.6, пар.1 от КЗПЧОС и чл.10 от НПК, от значение са, *inter alia*, редът за назначаване на членовете му и продължителността на мандата им, съществуването на гаранции срещу външен натиск и дали той оставя впечатление за независимост. В конкретния случай няма, а и не се твърдят обстоятелства, които да поставят под съмнение коментирания признак.

III.1.1. Адв. В. аргументира тезата, че съдия Е. , чрез участието си в посочените по-горе конкурси, сам е поставил своето кадрово развитие в зависимост от решението на прокурори от прокурорската колегия на ВСС, което е в разрез с целените от българския законодател стандарти за гарантиране на независимостта на съда, намерили проявление в изменението на Конституцията на РБ и на ЗСВ, чрез разделянето на ВСС на две колегии –съдийска и прокурорска.

Извършвайки дължимата преценка на плоскостта на обективния тест, касационният съд не счита, че коментираното участие на съдия Е. в конкурсната процедура може да породви съмнение относно неговата безпристрастност само на това основание. Този извод се налага, защото формалният акт, на който се позовава касаторът, не поражда основателно съмнение, което да компрометира разглеждането на делото в аспекта на обективния критерий за безпристрастност по отношение на съдията, председателстващ първоинстанционния съдебен състав. Компрометиране на посоченият признак би могло да е налице, ако съмненията са резултат на основателна причина, т.е. те трябва да са обективно оправдани. С други думи, за да е злепоставен обективният критерий, е необходимо наличието не само на определен факт от действителността /който безспорно в случая е налице /, но е нужно този факт обективно да може да породви съмнения в безпристрастността на съдията. В конкретния случай няма основание да се счита, че съмненията на жалбоподателя имат обективна опора.

Следва да се посочи, че оплакване в тази насока е релевирано от защитника на подс.О. и пред инстанционните съдилища, които обосновават са защитили позицията си за неговата несъстоятелност. Първо е било поставено от подс.О. и неговия защитник на вниманието на първостепенния съдебен състав на плоскостта на чл.29, ал.2 от НПК, като исканията им са били отхвърлени като неоснователни при съображения с поставен акцент върху субективната безпристрастност на съдия Е.. Впоследствие, идентично оплакване е било отправено и пред въззивния съд, който също го е отклонил като неоснователно, приемайки, че гаранциите по чл.6, пар.1 от Конвенцията не са нарушени. За разлика от първия съд, въззивният е изложил съображения, относими към изследването на обективния подход, като в този смисъл не може да бъде споделено оплакването, че въззивният съд не е дал отговор на защитния довод за незаконност на първоинстанционния съдебен състав.

Касационната инстанция се съгласява с разбирането на касатора, че една от целите на посочените в жалбата законодателните изменения в Конституцията на Република България и на ЗСВ, е „укрепване независимостта на съдебната власт и по-конкретно на съда, като не допуска членове на ВСС, които представляват прокурорите и следователите, да участват в решаването на кадрови и дисциплинарни въпроси на съдиите“. Тези изменения, обнародвани в ДВ, бр.100/18.12.2015г. и бр.28 от 08.04.2016г., несъмнено са в изпълнение на препоръките на Венецианската комисия и КСЕС. Те обаче, не следва да се тълкуват в смисъла, който им придава касаторът. Това е видно, на първо място, от мотивите към съответните законопроекта, от които става ясно, че тяхната насоченост е „да се гарантира независимост на съдийската колегия при упражняване на основните си кадрови и дисциплинарни правомощия“ /мотиви към Закона за изменение и допълнение на Конституцията на РБ/ и „да осигури статута на ВСС като независим и ефективен орган, гарантиращ прозрачни назначения в съдебната власт и ползващ се с доверието на обществото и на съдиите, прокурорите и следователите“ /мотиви към проекта на ЗИДЗСВ/. Т.е., тяхната генерална цел е действително обезпечаване на независимото и справедливо правосъдие, но конкретната им насоченост е към висшия кадрови орган на съдебната власт-ВСС. На второ място, очевидно самият законодател не е съзрял евентуална опасност за компрометиране на изискванията на чл.6, пар.1 от Конвенцията при реализацията на тези цели, тъй като не е поставил специални изисквания към магистратите, по-конкретно към съдиите, разглеждащи наказателни дела, които желаят да участват в конкурсни процедури, обявени за длъжности в други органи на съдебната власт. Подобно заплаха не е съзряна и от институциите, в изпълнение на чиито препоръки са внесени, съответно обнародвани измененията, на които се позовава касаторът. По мнение на настоящия съдебен състав, проява на краен формализъм би било да се приеме, че само и единствено участието на съдия, разглеждащ наказателно дело, в конкурсна процедура, обявена от Прокурорската колегия на ВСС, следва да се счита за нарушение по смисъла на чл.6, пар.1 от Конвенцията, което да налага необходимост от преодоляване чрез механизма на чл.29, ал.2 от НПК. И това е така, не само защото по този начин се изключва изобщо възможността за участие в такава процедура на съдията, разглеждащ наказателни дела, но и защото, и това всъщност е съществено, е че коментираното участие не влиза в колизия с прогласените в чл.6, пар.1 от Конвенцията принципи за независимост и непристрастност. Това виждане на настоящия касационен състав е в синхрон със застъпената от ЕСПЧ позиция в едно от делата, на които се позовава касаторът – Пиерсак срещу Белгия, в което макар и да е съзряно нарушение на чл.6, пар.1 от Конвенцията във връзка с участието на съдията, в съдебния състав, разглеждащ делото на жалбоподателя, който съдия преди това е бил старши заместник в прокуратурата в Брюксел, в която е проведено разследването по същото дело, е отбелязано и следното: „...Щеше да се стигне твърде далеч, ако се твърди, че бившите прокурори не са в състояние да бъдат в състава на всяко дело, което първоначално е било разгледано от прокуратурата, при положение, че не е трябвало да се занимават лично със случая в качеството на прокурори. Това радикално решение, основано на негъвкава и формалистична концепция за

единството и неделимостта на прокуратурата, би поставило практически непроницаема бариера между прокуратурата и съдебната власт. Това би довело до сътресение в съдебната система на няколко договарящи държави, където преместванията от една от тези служби в друга са често явление. Преди всичко самият факт, че съдия някога е бил член на прокуратурата, не е причина да се страхуваме, че му липсва безпристрастност.“ Макар цитираната позиция да касае хипотеза, различна от настоящата, доколкото при последната иде реч за желанието на съдия да премине в структурата на прокуратурата, а не обратното, няма основание, да не се отстоява разбирането за липса на нарушение по смисъла на чл.6 и в този случай. Всъщност, ако се приеме за основателна тезата на касатора, това би означавало, да се отрече правото на съдия Е. /както и на всеки друг в подобна ситуация/ да разглежда дела, по които страна е държавното обвинение, през времето, през което протича конкурсната процедура, обявена от друг орган на съдебната власт. Предвид характера на делата, които се разглеждат от съда, в който правораздава съдия Е., това на практика означава, че през времетраенето на конкурсната процедура, този съдия не е трябвало да разглежда никакви дела, т.е. не е трябвало да изпълнява служебните си задължения. Подобно виждане няма как да бъде споделено, поради очевидната му несъстоятелност. На последно място в коментирания насока ВКС ще отбележи и това, че конкурсната процедура за избор на административен ръководител –апелативен прокурор на АпСП е приключила на 20.05.2020г., като съдия Е. не е назначен от Прокурорската колегия на ВСС за титуляр на посочената длъжност /информацията е публично достъпна от сайта на ВСС/. Предвид обстоятелството, че първоинстанционната присъда е постановена след приключване на конкурсната процедура – на датата 31.07.2020г., твърдението на защитата за злепоставяне изискванията на чл.6, пар.1 от Конвенцията за безпристрастност, се явява лишено от основание, тъй като към датата на постановяване на присъдата, съзряната от касатора пречка е била отпаднала.

III.1.2. Идентично становището -за неоснователност, застъпва настоящият съдебен състав и по повод оплакването за незаконност на въззивния съдебен състав, обосновано с участието на съдия У. в телевизионно предаване и по-конкретно –с направените в тази връзка негови изявления, което дава повод на касатора да претендира нарушаване от обективна страна на стандартите, поставени в чл.6, пар.1 от Конвенцията. В основата на това оплакване стои разбирането, че съдия Ушев е административен ръководител на АпСП, което според изложените в допълнението към жалбата твърдения, поставя съдиите от съдебния състав, постановил проверяваната присъда в зависимо положение, доколкото те „не са откъснати в кариерното си развитие –във връзка с поощрения и наказания от него“.

Извън съмнение е обстоятелството, че съдебните органи са длъжни да спазват максимална дискретност по отношение на делата, с които се занимават, без значение дали става въпрос за дела, които лично разглеждат или такива, които са на производство пред органа, в който изпълняват служебните си задължения. Тази дискретност следва да бъде отстоявана и при медийните изяви на представители на тези органи, независимо от целта на изявата, дори и в случаите, когато са провокирани. С още по-голяма сила, това задължение е

важимо за съдиите, съответно за ръководителите на съдилищата, тъй като по този начин могат да запазят имиджа си на безпристрастни съдии, съответно да осигурят спазването на изискванията на чл.6, пар.1 от Конвенцията.Безспорно, медийната изява на ръководителя на АпСпС, на която се позовава касаторът, бележи отклонение от посоченото по-горе принципно положение, доколкото не само е отбелязал факта на постановената от първоинстанционния съд осъдителна присъда срещу подс.Ов., но и е изразил надежда, този резултат да не се променя /макар и при последното, акцента да не е точно върху коментиранията присъда/ и в този смисъл не следва да бъде толерирано.Пресилено обаче е да се приеме, че тази изява злепоставя въззивния съдебен състав, постановил обжалвания съдебен акт, тъй като повдига проблем в рамките на обективния тест за безпристрастността му по смисъла на чл.6, пар.1 от Конвенцията.По делото е безспорно установено, че съдия У. не е бил член на съдебния състав, разглеждащ делото, което изключва възможността той пряко да участва при вземане на решения в изразената насока в телевизионното предаване.На следващо място, аргументацията, с която касаторът обосновава оплакването си, почива на неточен прочит на разпоредбите на ЗСВ и по-конкретно на чл.106, ал.1 от същия, в който са разписани правомощията на председателя на апелативния съд, които са идентични с тези на председателя на АпСпНС, както и на непознаване на съдебната система „отвътре“.Кариерното развитие на магистратите не е поставено във взаимозависимост от решенията на административните им ръководители, в каквато насока са изложените доводи.Вярно е, че последните имат органичен кръг правомощия „във връзка с поощрения и наказания“ /цитат от допълнението към жалбата/, но е вярно също така, че решенията им в тази насока не са окончателни, а подлежат на институционален и на съдебен контрол.Последното изключва твърдяната от касатора хипотеза на зависимост на съдиите от административния им ръководител, като в този смисъл не дава основание за положителен извод за наличие на обективно обосновани опасения, че е злепоставена безпристрастността им в контекста на обективния тест по смисъла на чл.6, пар.1 от Конвенцията.

III.1.3.Неоснователно е и твърдението, че с конкретно посоченото в допълнението към жалбата на адв.В. изявление на съдия Е., обективизирано в протокола от съдебно заседание, проведено на 23.05.2019 г. пред първоинстанционния съд, е компрометиран субективният критерий за безпристрастност.Изречението, на което се позовава касаторът, е част от аргументацията на съдебния състав, поставена в основата на отказа му да сподели защитното искане за прекратяване на съдебното производство и връщане на делото за доразследване.Този отказ, освен че разкрива виждането на съдебния състав по въпросите по чл.248, ал.1 от НПК, е постановен при спазване на законовия регламент, включващ предоставяване на възможност да страните да го обжалват пред въззивния съд.В този смисъл, от изявлението, на което е поставен акцент, не могат да се правят заключения за предубеденост на професионалния съдия.

IV.Последното направление на оплакването за нарушение по чл.6 /1/ от Конвенцията е насочено към въззивния съд и е поддържано от адв. В. и от адв. В..Аргументацията, поставена в основата му, изисква преимуществено обсъждане

на доводите, с които се претендира нарушение на изискванията, формулирани в чл.12, ал.2, чл.13, ал.1, чл.14, ал.1 и чл.15, ал.2 от НПК, чл.339, ал.3 във вр. с чл.305, ал.3, чл.303, ал.1 от НПК, тъй като твърденията за проявена предубеденост от страна на контролирания съд са обвързани с дейността му по събиране, проверка, оценка и анализ на доказателствата по делото. Затова същите ще бъдат разгледани от гледна точка на претенциите за пороци в доказателствената и оценъчна дейност на въззивния съд. Оплаквания в коментирания насока се съдържат и в протеста и в жалбата на гражданския ищец, поради което касационният съд ще следва хронологията на сезиращите документи:

IV.1. По протеста, доколкото представителят на ВКП не го поддържа, но и не го оттегля:

Съдържанието на сезирация документ и допълненията към него налагат някои уточнения, за да се избегне произнасянето по невъзведени касационни основания:

В първоначалният документ, публичното обвинение е изложило бланкетни доводи, формално ангажиращи касационните поводи по чл.348, ал.1, т.1 и т.2 от НПК. Прочитът на първото допълнение към протеста сочи, че в него също не се съдържа необходимата конкретика, позволяваща открояване на заявените като налични съществени процесуални нарушения. На л.5-6 от коментирания документ е оспорена позицията на въззивния съд, с която е прието, че част от инкриминираните щети имат характер на пропуснати ползи, а не на реално причинена щета по смисъла на чл.219, ал.1 и ал.2 от НК. Аргументацията на обвинителя обаче, е сведена до: 1/ принципното му виждане за това че, ако стопански субект отдаде свои активи под наем и това не само не доведе до икономическа рентабилност, а генерира загуби, е налице безстопанственост; 2/ без да се оспорва факта, че атакуваната позиция на съда е в синхрон със съдебната практика, според която дължимата по договор за наем наемна цена съставлява пропуснатата полза, се настоява, че в конкретния случай, независимо че инкриминираният договор е наименован „наемен договор“, по същество той съставлява концесионен такъв; 3/ посочване на общия сбор на инкриминираните щети и начина на формирането им, с твърдение, че въззивният съд с присъдата неправилно е редуцирал размера им. На л.7 от същия документ е пояснено, че на подс.О. по пункт III от обвинителния акт е инкриминиран размер на щета, касаещ периода след 18.07.2007г. до 03.09.2008г., което не е съобразено от въззивния съд. На същия лист е въведено твърдение, че неправилно въззивният съд е утвърдил позицията на първостепенния за липса на хипотезата на чл.26, ал.1 от НК, като оплакването е разширено и по отношение на подс.О.. Аргументацията в подкрепа на настояването, че дейността на подсъдимите О. и Е. е осъществена при условията на чл.26, ал.1 от НК обаче, е сведена до посочване в теоретичен план на понятието за продължено престъпление и за разликата между това престъпление и продължаваното такова. На стр. 8 е оспорена позицията на въззивния съд, поставена в основата на оправдаването на подс.Е. по обвинението по чл.219, ал.4, вр. ал.3 вр. ал.2 от НК, като обосновката се свежда до цитиране на части от обвинителния акт за дейността на св.К. Н. На стр.9 е посочено, че „порочната процесуална дейност на въззивния съд е довела и до нарушение на материалния закон“ в оправдателните части на

присъдата. Второто допълнение към протеста отново не внася изискуемата конкретика, позволяваща съотнасяне на съображенията на публичното обвинение към заявеният касационен повод по чл.348, ал.1, т.2 от НПК, тъй като в значимата си част преповтаря тези, които са обективирани в първото допълнение. Дължимата конкретика, макар и лаконична, е заявена на л. 3, абзац 3 от последно коментирания документ, но тя касае частта от присъдата, в която подсъдимите О. и Е. са оправдани за това, да са извършили инкриминираните деяния в периода преди 09.06.2006г., а срещу тази част не е налице годен сезиращ титул. Последният извод следва от поясненията, обективирани на л.7, абзац 1 от първото допълнение към протеста, от които става ясно, че бланкетно заявеното в първоначалния протест оспорване на периода, касае единствено дейността на подс.О. и то е във връзка с уточнението, че размерът на щетата, инкриминиран на този подсъдим касае и периода след 18.07.2007г. до 03.09.2008г., в който той не е заемал длъжността Министър на икономиката и енергетиката. Макар, в последната насока обвинителят да се е позовал на решение №355 от 06.08.1980г. по н.д. №367/80г. на ВС, II НО., от изложението не става ясно, защо е направено коментираното уточнение и какво точно е прокурорското искане в тази връзка. Що се отнася до цитираната в допълнението към протеста част от показанията на св.Н., оплакването по същество съставлява такова за необоснованост, която не е самостоятелно касационно основание.

При това съдържание на коментирания сезиращ документ, касационният съд може да посочи само, че в него не се съдържат доводи, които да позволят извършването на касационна проверка по формално възведените като налични касационни основания. В подкрепа на касационния повод по чл.348, ал.1, т.2 от НПК не са изложени никакви съображения. Изложените такива, обосноваващи неправилно приложение на материалния закон са на плоскостта на принципни, житейски или теоретични постановки, поради което касационният съд не може да им даде отговор. Що се касае до развитата теза, за това, че инкриминираният договор има правните характеристики на концесионен такъв, тя не държи сметка, че в обвинителния акт той е определен като наемен такъв, а твърдените като съставомерни щети са формирани като сбор от неплатени наемни вноски и неплатени режийни разноски. По същественото обаче е това, че обвинителят не е посочил в какво точно се изразява несъгласието му във връзка с коментираната теза – дали се оспорва съдебната позиция, според която е прието, че инкриминираният договор е наемен такъв или се възразява срещу оценката /която междувпрочем фигурира в обвинителния акт /, че в общия сбор на съставомерните щети се включва и наемната цена. В този смисъл, волята на обвинителя е неясно изразена, нуждае се от тълкуване, а това противоречи на същността на касационната проверка, която може да бъде пълноценно реализирана само при ясно и конкретно заявени съображения, съответно искания.

Изложеното по-горе, очертаващо липса в протеста и допълненията към него на конкретни възражения, подкрепени от необходимата фактическа и юридическа обосновка, предполага единствено възможното произнасяне от страна на касационния съд в смисъл, че в протестираните части на присъдата, въззивният съд не е допуснал съществени процесуални нарушения, а с оправдаването на подсъдимите О. и Е. по част от възведените им обвинения, материалният закон е

приложен правилно. В последния аспект, ВКС ще посочи още, че позицията на въззивния съд да оправдае подсъдимите О. и Е. за част от претендирания с обвинителния акт размер на щетата, излагайки съображения, че в тази част щетите имат характер на пропуснати ползи, а не на реално причинени вреди, е съобразена с приетото в ППВС №7/1976г., в което е изяснено съдържанието на съставомерния признак по чл.219 от НК „значителни щети“. На плоскостта на оплакването за неправилно приложение на материалния закон при оправдаването на подс.Е. за вменената му престъпна деятелност по чл. 219 ал.2 от НК следва да се посочи, че по делото липсва каквато и да било индикация, че обвинителната власт намира поведението на свидетелите Н. и В. за увреждащо стопанския субект /било то виновно или поради грешка/, а това води до невъзможност за ангажирането на наказателна отговорност на субекта-подс.Е. по чл. 219 ал.2 от НК. Материалният закон е приложен правилно и в частта, в която подсъдимият Е. е оправдан за това да е извършил инкриминираното деяние при условията на чл.26, ал.1 от НК, като изложените от въззивния съд съображения в тази насока се споделят от касационния съд, без да е налице необходимост да се преповтарят или допълват. Тази позиция на касационния съд е относима и към оправдаването на подсъдимия О. за това да е извършил вмененото му деяние при условията на чл.26, ал.1 от НК, макар че в тази връзка ВКС ще отбележи, че прокурорът процесуално незаконосъобразно е разширил оплакването си за приложението на чл.26 от НК по отношение на този подсъдим в допълнението на протеста. При положение, че в първоначалния документ подалият протеста прокурор не е заявил несъгласие с оправдаването на подс.О. за това, да е извършил вмененото му деяние при условията на чл.26, ал.1 от НПК, недопустимо е това да бъде сторено в допълнението към него. Този извод следва от разпоредбата на чл.351, ал.1 от НПК, чийто текст съотнесен към конкретиката на настоящия казус задължава държавният обвинител да посочи в протеста частта от съдебния акт, която протестира; в какво се състои касационното основание и данните, които го подкрепят; искането, което се прави. Вярно е, че в ал.4 на цитирания закон текст е предвидена възможност за допълнение на изложените в протеста доводи, но то касае вече изложените такива, а не нови по съществото си, както е процедирал обвинителя.

На последно място, касационният съд ще отбележи, че срещу оправдаването на подсъдимите О. и Е. за това, от вменените им престъпления да е последвало откриване на производство по несъстоятелност на „М. Б. д.“ ЕАД; оправдаването на подс.О. за това, да е извършил деянието като не е упражнил достатъчен контрол върху работата на П. Е. във връзка с преговорите, предшестващи сключването на Договора за наем от 09.06.2006г.; оправдаването на подс.О. за това, да е извършил деянието като не е упражнил достатъчен контрол върху работата на А. Я. –зам.министър на икономиката и енергетиката и като не е изпълнил задължението си по чл.5, ал.2 от ПРУПДШДДУК и оправдаването на подс.Е. за това, да е извършил деянието чрез нарушение на чл.7, т.1 от Договор №6 от 07.10.2005г. и чл.7, т.1 от Договор №47 от 10.10.2006г., в протеста липсват каквито и да е съображения и доводи, разкриващи несъгласие на публичното обвинение. Отправено е единствено искане за цялостна отмяна на въззивната присъда, което не е достатъчно за

предизвикването на касационна проверка.Извън правомощията на касационния съд е да извършва служебна проверка, което предпоставя извода, че в посочените части на присъдата въззивния съд не е допуснал нарушения на процесуалните правила от категорията на съществените и в този смисъл е приложил правилно материалния закон.

IV.2.По жалбите на адв.В. и на адв.В., които независимо, че са отправени към различни части на присъдата позволяват съвместното им обсъждане:

В значимата си част оплакванията на касаторите по този пункт от жалбите, са основателни.

Проверяваният съд е констатирал допуснати от първостепенния съдебен състав съществени нарушения на процесуалните правила, свеждащи се до постановяване на непълен диспозитив, поради неконкретизиране на нарушените правила и норми, за които е повдигнато обвинение срещу подсъдимите.Тези нарушения, както и други такива, допуснати от първия съд- липса на мотиви относно обективен признак на престъпния състав по чл.219, ал.2 от НПК и произнасяне по отношение на подс.О. по непредявено обвинение, според съдията-докладчик от въззивния състав са предпоставяли упражняване на правомощията по чл.335, ал.2 и чл.334, т.1 вр. чл.348, ал.3, т.2 вр. ал.1, т.2 от НПК от въззивната инстанция и са обуславяли връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на първостепенния съд, в каквато насока са изложени съображения в изготвеното особено мнение, при което е подписана въззивната присъда.Мнозинството от въззивния съдебен състав е достигнало до различен извод – счело е, че с оглед характера на въззивното производство /второ по ред по фактите и правото/, допуснатите процесуални неблагоприятия от първия съд могат да бъдат преодоляни чрез упражняване на правомощията по чл.334, т.2, чл.336, ал.1, т.2 и т.3 от НПК чрез постановяването на нова присъда.Подходът на въззивната инстанция е принципно правилен, стига сам той да не беше допуснал съществени нарушения на процесуалните правила, ограничаващи правото на защита на касационните жалбоподатели и в този смисъл, ангажиращи касационния повод по чл.348, ал.1, т.2 от НПК.

Касационната проверка установява, че в обжалваните от защитниците на подсъдимите О. и Е. части от новата присъда, съдържанието ѝ не отговаря на изискванията по чл.339, ал.3, вр. с чл.305, ал.3 от НПК.В коментирания части, въззивният съд е допуснал груби нарушения на принципните начала, установени в императивните разпоредби на чл.13, ал.1, чл.14, ал.1, чл.107, ал.3 и ал.5 от НПК.В обобщен вид тези нарушения могат да бъдат групирани по следния начин:1 /такива, ограничили правото на защита на подсъдимите и 2 /нарушения, обосноваващи незаконосъобразно проведена доказателствена и аналитична дейност.Към първата група се отнасят следните нарушения: въззивният съд се е произнесъл извън рамките, поставени в обвинителния акт; допуснал е противоречие между диспозитива и мотивите към присъдата; поставил е подсъдимите в ситуация едва от въззивната присъда да разберат какво точно престъпление са извършили.Относими към втората група са следните нарушения: в мотивите към присъдата не е направена цялостна проверка и оценка на доказателствените източници, изясняващи инкриминираното поведение на

подсъдимите и причинната връзка с престъпния резултат; въззивният съд е изградил изводите си по фактите върху негодни източници, а така също и само върху част от доказателствата по делото; не е изложил съображения защо едни доказателства са предпочетени пред други, които им противоречат. Допуснато е и нарушение по смисъла на чл. 348, ал. 3, т. 2, пр. 1 НПК, тъй като в мотивите към присъдата не е даден отговор на съществени въпроси от значение за правилното решаване на делото, като наред с това не са изложени съображения по редица изрични възражения на защитниците на подс. О. и Е. относно липсата на обективна съставомерност на вменените на подсъдимите деяния. Наред с това, в съдебния акт на въззивната инстанция се съзират вътрешнологоически противоречия, които като краен резултат водят до невъзможност да се разбере действителната воля на съда по отношение на значими обстоятелства, релевантни за обективната и субективна съставомерност на действията на подсъдимите. Констатираните нарушения в съдържанието на проверяваната въззивна присъда, допуснати от въззивния съд, както в своя комплекс, така и поотделно, накърняват правото на касационните жалбоподатели да разберат ясно и недвусмислено съображенията на въззивната инстанция, въз основа на които са осъдени, а освен това – рефлектират отрицателно и върху възможността на касационния съд безпрепятствено да установи действителната воля на въззивния съд и да проконтролира правилността на вътрешното му убеждение.

На първо място, от самото начало на съдебното производство защитниците и на тримата подсъдими са твърдели, че формулираните обвинения не отговарят на стандарта по чл. 246, ал. 2 от НПК, тъй като от внесения обвинителен акт не ставало ясно по какъв начин е формиран размера на твърдените от обвинението щети, естеството на изпълнителните деяния и причинната връзка между поведението на подсъдимите в аспекта на вменените им като неизпълнени задължения и вредоносния резултат.

Базово за тезата на обвинението е твърдението, че по повод сключеният договор №1910/09.06.2006г. за наем между „М. Б. д.“ ЕАД, представлявано от подс. Е. в качеството му на изпълнителен директор и „О.“ ЕООД, представлявано от управителя – св. П. М., по силата на който наемодателят е отдал на наемателя собствените си активи /всички площи, табани, технически съоръжения, инсталации и други ДМА/ за срок от пет години, за цена, определена в представляващия неразделна част от договора Анекс №1/09.06.2006г., „М. „Б. д.“ ЕАД /търговско дружество със 100% държавно участие на капитала/ е претърпяло щети, които са резултат от умишлената безстопанственост, реализирана от подс. Р. О. /Министър на икономиката и енергетиката на Република България в периода 17.08.2005г.-18.07.2007г./, подс. А. Я. /Зам. министър на икономиката и енергетиката в периода 05.12.2005г.-14.07.2009г./ и подс. П. Е. /член на СД и изпълнителен директор на „М. „Б. д.“ в периода 10.10.2005г.-09.06.2009г./ Тези щети, според обвинителните твърдения са в размери, както следва: в резултат на престъпното поведение на подс. О., осъществено в периода 25.05.2006г.-18.07.2007г. - 24 455 475,80 лв.; в резултат на престъпното поведение на подс. А. Я., осъществено в периода 10.06.2006г.-18.03.2009г. - 28 174 082,08 лв.; в резултат на престъпното поведение на подс. П. Е., осъществено в периода 25.05.2006г.-18.03.2009г. - 29 151 141,18 лв. В най-общ план, стойността на инкриминираните щети е формирана от държавното

обвинение като общ сбор между сумите, включващи неплатения дължим наем и неплатените режийни разходи, изчислени за инкриминираните периоди. Пак в най-общ план, престъпното поведение на подс.О. се твърди, че е реализирано чрез бездействие – умишлено неупражняване на достатъчен контрол върху работата на подс.Е. и Я. във връзка с преговорите, сключването и изпълнението на посочения по-горе договор за наем, въпреки задълженията му, произтичащи от конкретно посочени разпоредби на Устройствения правилник на МИЕ и ПРУПДТДДУК; на подс.Я. – също чрез бездействие – умишлено неупражняване на достатъчен контрол върху работата на подс.Е. във връзка с изпълнението на посочения договор, въпреки задълженията ѝ, произтичащи от чл.44, т.12 от Устройствения правилник на МИЕ и два броя Заповеди на министъра на икономиката и енергетиката, а това на подс.Е. – чрез бездействие, изразяващо се в умишлено неполагане на достатъчно грижи за управлението, стопанисването и запазването на повереното му имущество /на „М. Б. д.“ ЕАД/, въпреки задълженията му, произтичащи от конкретно посочени разпоредби на ТЗ, 4 бр. договори за възлагане на управление, решения на министъра на икономиката и енергетиката и уставите на М. „Б. д.“ ЕАД и в умишлено неупражняване на достатъчен контрол върху работата на К. Н. /главен счетоводител/ и инж.П. В. /зам.директор по въгледобива/.

Обективният прочит на обвинителният акт установява на първо място, че посочените по-горе суми са посочени само и единствено в диспозитивите на обвинителния инструмент /фактът, че в частта, озаглавена „Правна страна на установените фактически обстоятелства“ са обективирани диспозитивите на обвиненията не променя този извод/ и на второ – че в обстоятелствената част на последния липсват констатации за начина на формирането им. Нещо повече, суми в такъв размер изобщо не фигурират в посочената част от прокурорския акт. На л.23/41 от същия са пресъздадени част от констатациите на финансово-икономическата експертиза, с отбелязването, че изводът на експертите е, че: 1 /дължимият за периода м.06.2006г. - м.07.2007г. наем е в размер на 2 161 885,73лв., която сума е формирана на база добити и реализирани от наемателя въглища; 2/ разликата между дължимия и платен от наемателя наем за същия период е в размер на 1 520 938лв.; 3/ разликата между дължимите и платени от наемателя режийни разходи за същия период е в размер на 2 227 871,68лв.; 4/ задълженията на наемодателя към НОИ към 31.03.2006г. възлизат на 13 155 000лв., а към персонала -1 926 000,00, без начислените глоби, неустойки и лихви. По-нататък, в обсъжданата част от прокурорския акт, на л. 24/43, гърба, са пресъздадени част от експертните констатации на комплексната съдебно-техническа и икономическа експертиза, като е отбелязано, че „в периода 09.06.2006г.-31.12.2009г. „М. „Б. д.“ ЕАД фактурират режийни разходи /разходи за консумативи, ел.енергия, резервни части, азот и кислород/ на „О.“ ЕООД в размер на 5 145 882,94лв. с ДДС, от които платени само 2 427 631,95лв. Остатъкът от 2 718 250,99лв. остава неиздължен и в тежест на наемодателя“.

IV.2.1. Този начин на описание на обвинението на съставомерния признак „значителни щети“ е провокирал сериозни възражения от страна на защитниците на подсъдимите О. и Е., които последователно са твърдели пред инстанционните съдилища, че обвинението не им е ясно. В отговор, първоинстанционният съд е посочил /л.35 от първоинстанционното дело/, че „вредите, за които е привлечен

към наказателна отговорност всеки един от подсъдимите са конкретно посочени като размер и произход, както в обстоятелствената част, така и в диспозитивите на обвиненията като не се констатира противоречия между двете части“. Първият съд е приел още, че констатираното и от него наличие на различни суми относно размера на щетата в обстоятелствената и диспозитивната част на обвинителния акт, както и липсата на конкретизация на претендираните щети по периоди и по пера – каква част е за наем и каква за режимни разноски, не нарушава правото на защита на подсъдимите, в аспекта на това да разберат за какво точно престъпление са привлечени към наказателна отговорност и да реализират защитата си. Това становище на първостепенния съд е било утвърдено от състав на АпСпНС по реда на чл.345 вр. чл.249, ал.3 от НПК с определение по ВНЧД №262/2019г., в производство, образувано по жалби на защитниците на подсъдимите О. и Я. насочени срещу отказа на първоинстанционния съд да прекрати съдебното производство и да върне делото на досъдебната му фаза, поради допуснати съществени процесуални нарушения, ограничаващи правото на защита на подсъдимите. В своя акт, въззивната инстанция също е приела, че в обвинителния акт липсва конкретизация на претендираните щети на плоскостта на това, каква част от тях са за наем и каква за режимни разноски, но това не рефлектира върху правото на подсъдимите да разберат обвинението и да реализират защитата си, тъй като посоченият общ размер на щетата е достатъчен.

Същото възражение на защитниците за неяснота на обвинението, разширено и с твърдения за неяснота на волята на първоинстанционния съд, е било прието за неоснователно и от въззивния съд, който пък на стр. 22 от решението си посочил, че „защитното възражение за липса на конкретизация по този пункт на обвинението /иде реч за размера на режимните разноски, бележка ВКС/ е основателно, но с оглед резултата от проведеното разпоредително заседание и императивната разпоредба на чл.248а, ал.3 от НПК, вр. чл.334, т.1 от НПК, за въззивния съд няма процесуална възможност за връщане на делото на досъдебната фаза за изготвяне на нов обвинителен акт.“ С тези съображения, приемайки, че съставомерен престъпен резултат на инкриминираните деяния по чл.219 от НК, вменени на подсъдимите О. и Е. са единствено незаплатените консумативни разноски, материали и услуги, дължими от наемателя /“О.“ЕООД/, съдът е приел съставомерност в поведението им, признавайки ги за виновни.

Този подход на проверявания съд няма как да бъде утвърден. След като е приел внесен обвинителен акт на СпП за годен сезиращ документ, въззивният съд е следвало, преценявайки диспозитивите на същия в неделимата им логическа връзка с изложените твърдения в обстоятелствената му част, да изложи ясни мотиви защо счита, че обвинението е достатъчно точно формулирано и защо според него, не само липсата на конкретика, но и противоречието в двете части на прокурорския акт по отношение на съставомерния признак „значителни щети“, няма измерение на съществено процесуално нарушение, ограничаващо правото на защита на подсъдимите, в частност правото им да бъдат информирани ясно, точно и недвусмислено за наказателното обвинение срещу тях. Вместо да стори това, въззивната инстанция е стигнала до неудачното разрешение да признае подсъдимите О. и Е. за виновни, приемайки, че съставомерен престъпен резултат

на вменените им деяния е единствено стойността на неплатените от наемателя „режийни разноски“, включващи „материалите, услугите и консумативните разноски“.Процедирайки по този начин, проверяваният съд, на първо място, е нарушил един от съществените елементи на правото на справедлив съдебен процес, а именно –правото на подсъдимите да бъдат подробно информирани за характера, (правната квалификация) и причините (фактите) за обвинението срещу тях и да им бъде осигурено достатъчно време и възможност за подготовка на линията им на защита. Това право е винаги накърнено в случаите, в които подсъдимият е осъден по обвинение, по което не се е защитавал.Именно такъв е и настоящия случай, доколкото с обвинителния акт, в най-общ план, са изложени констатации за това, че инкриминираното поведение на подсъдимите се свързва с преговорите, сключването и изпълнението на наемния договор, и от това е последвал престъпния резултат, а с присъдата, е прието, че в стойностното отражение на съставомерния признак „значителни щети“ се включват и „материали, резервни части и хранителни продукти, които не попадат в предмета на сключения договор“ /виж л.24 от съдебните мотиви/.Съдът не само не е обосновал позицията си, според която е приел, че подсъдимите следва да отговарят и за щети, които не са следствие от коментирания договор, но се е въздържал да коментира същественния въпрос, дали по този начин не се разширява недопустимо фактическият състав на повдигнатите срещу подсъдимите обвинения.На практика, така се поражда основателно съмнение, че проверяваният съд е вменил на подсъдимите нови факти, извън конкретно описаните в обвинителния акт, които не са им били известни като включени в обхвата на техните обвинения, по които фактите не са се защитавали.

IV.2.2.На следващо място, основателни са и оплакванията за това, че становището на съда относно размера на щетите, причинени в резултат на приетото за престъпно поведение на подсъдимите О. и Е. не е заявено по понятен начин.Извън съмнение е обстоятелството, че волята на съда трябва да е обективирана по достъпен и разбираем начин, позволяващ на страните да я разберат, без да се налага да я тълкуват, като това е необходимо и на касационния съд за да реализира правомощията си по проверка на обжалвания съдебен акт.В конкретния случай, проверявания съд, освен че не е защитил убедително и аргументирано убеждението си за наличие на коментирания съставомерен признак, е обосновал размера му върху източници, които не са събрани по реда на НПК –съдебно-счетоводна експертиза, изпълнена по т.д. №46/2010г. на ОС-Кюстендил, срещу която позиция касаторите с основание възразяват.Друг съществен проблем е и този, че с диспозитива на присъдата въззивният съд е съобразил времевите рамки, поставени в обвинителния акт на инкриминирания период, в който се твърди, че подсъдимите О. и Е. са реализирали вменената им престъпна дейтелност.В мотивите към присъдата /на л.28/ е уточнил, че размерът на причинената от подс.О. щета касае и периода след 18.07.2007г. до 03.09.2008г., в който той не е заемал длъжността министър на икономиката и енергетиката /което принципно е възможно/.Същевременно, от разсъжденията, изложени на л.22 от съдебните мотиви става ясно, че съдът е разширил периода, в който е приел, че са причинени съставомерните щети и за двамата подсъдими до 31.12.2009г. Последно изложеното, освен че затруднява разчитането на волята на

съда в кой точно краен момент е причинена щетата, сочи на надхвърляне на времевите обвинителни рамки, поставени в обвинителния акт по отношение и на двамата подсъдими, съответно и на противоречие между диспозитив и мотиви. Коментираната проблематика се задълбочава още повече от неяснота до степен на невъзможност да се разбере какво точно е имал предвид съда при остойносттаването на признака „значителни щети“. Разсъжденията на контролираната инстанция в последната насока са сведени до математически изчисления и съпоставка между експертните изводи по съдебно-счетоводната експертиза, изпълнена по търговско дело и изолирана част от доказателствения материал по настоящото дело /таблица 5 комплексната съдебно-икономическа експертиза, изпълнена по настоящото дело/. Съвсем отделен е въпросът, че съставомерната щета е определена като причинена в резултат на „незаплатени консумативни разноски, материали и услуги“ /л.21 и л.22 от съдебните мотиви/, като чрез препращане към констатациите на съдебно-счетоводната експертиза по търговското дело, е пояснено, че „консумативните разноски“ са за „ел.енергия, тел.услуги, цена на получени услуги и стоки“, без същите да са конкретизирани по пера, стойност и периоди. Наред с това, от съдебният акт не става ясно какво е конкретното съдържание на понятието „консумативни разноски“, още повече, че в него са включени и суми, които очевидно касаят производствени разходи, доколкото са упоменати хранителни продукти, взривни работи, доставени азот и кислород и материали /последното дори не е пояснено какви точно./

Възражението на адв. В., че въззивният съд е излязъл извън рамките на обвинението, приемайки съставомерност в поведението на подсъдимите за периода 09.06.2006г.-18.07.2007г. /за подс.О./, съответно 09.06.2006г. -18.03.2009г. /за подс.Е./, без да съобрази, че в обвинителния акт няма обвинителни твърдения за неплатени режийни разноски за датата 09.06.2006г. е несъстоятелно. То не държи сметка за избраната от обвинението конструкция на продължавана престъпна дейност, вменена на подсъдимите, според която датата 09.06.2006г. е включена в инкриминирания период и на двамата подсъдими.

IV.2.3. По-нататък, основателни са и възраженията на касаторите за това, че подходът на въззивната инстанция по оценка на доказателствата и техните източници е изолиран и фрагментарен, тъй като е сведен до простото възпроизвеждане на съдържанието им, без да е съпроводен от аналитична и логическа дейност като част от тяхната оценка. Споделимо е и оплакването, че част от доказателствата по делото /подробно посочени в пункт 1-ви от допълнението към касационната жалба на адв.В./ са останали извън вниманието на контролирания съд. Нещо повече, прегледът на материалите по делото установява, че част от гласните доказателствени източници /показания на множество свидетели, посочени в приложението към обвинителния акт/ изобщо не са били събрани /първоинстанционният съд не ги е разпитал, без да излага съображения за причините, които са го мотивирали да стори това, а въззивният съд ги е заличил в с.з. на 21.06.2021г./ . Касационният съд няма как да утвърди позицията на последния, обективирана на л.23 от съдебните мотиви, според която изследването на съставомерността на поведението на подсъдимите на плоскостта на вмененото им престъпление за умишлена безстопанственост следва да бъде ограничено до преценка само на писмените документи. Подобна теза е

несподелима не само в рамките на конкретното производство, но и в принципен план, поради очевидното ѝ противоречие с основните начала в наказателния процес за разкриване на обективната истина.

Така въззивният съд е допуснал грубо нарушение на чл.14 от НПК, който изисква всестранен и пълен анализ на цялостната доказателствена съвкупност, придружен с обективен прочит на съдържанието на всички доказателствени източници, разгледани в тяхната взаимовръзка. В резултат на това изводите му относно правнорелевантните факти са опорочени.

IV.2.4. Осъдителните правни изводи на проверявания съд са оскъдни до степен на липса на такива, което е съпоставимо с липса на мотиви и съставлява съществено процесуално нарушение по смисъла на чл.348, ал.3, т.2 вр. ал.1, т.2 от НПК. Освен това, в коментирания част на мотивите, въззивният съд е допуснал вътрешнологически противоречия, които като краен резултат водят до невъзможност да се разбере действителната му воля по отношение на значими обстоятелства, релевантни за обективната и субективна съставомерност на поведението на подсъдимите.

Извън съмнение е обстоятелството, че при изследване на въпроса за обективната съставомерност на вменените на подсъдимите престъпления, централно значение се отдава на обстоятелствата, свързани с правата и задълженията на длъжностното лице - „и най-вече кои от тях не е изпълнил или нарушил“ (ППВС № 7/76 г. р. I. т. 2), както и на причинната връзка между това нарушаване или неизпълнение и съставомерния резултат, предвиден в съставите на ал.1 и ал.2 на чл.219 от НК. Съдебната практика е утвърдила разбирането, че източниците, от които произтичат тези права и задължения и които запълват бланкетните състави на чл.219, ал.1 и ал.2 от НК /нормативни актове, технологични правила, невключени в нормативни актове, безспорни положения от теорията, житейската практика или такива от категорията на общопризнати правила и др./ не трябва да бъдат диспозитивни, а е необходимо да създават конкретни права и задължения за субекта на безстопанственост. При доказано несъобразяване на особения субект с изискванията, произтичащи от вменените му като нарушени/неизпълнени норми и съществуваща причинна връзка с предпоставените от него общественоопасни последици - повреда или унищожаване на вещ /частично накръняване на нейната субстанция или засягането ѝ до степен да бъде напълно негодна/, разпиляване на имущество /то не може да се ползва по предназначение или не е на разположение на стопанската организация/ / в хипотезата на ал.1/, и други значителни имуществени щети на предприятието или на стопанството / в хипотезата на ал.1 и ал.2/, са консумирани коментирания престъпни състави. /ППВС 7/76 г., изм. с ППВС № 6/84 г. и ППВС № 7/87 г.. Извън съмнение е обстоятелството, че причинната връзка е обективен елемент на коментирания престъпни състави, поради което нейното изясняване, което е фактически въпрос, е строго необходимо.

Прегледът на съдебните мотиви в коментирания част на присъдата установява, че въззивният съд не е защитил с убедителна аргументация наличието на посочените по-горе обективни признаци на престъпните състави, по които подсъдимите са обвинени. В подкрепа на приетата субективна съставомерност в поведението и на двамата подсъдими не са изложени никакви съображения. Наличието на квалифициращото обстоятелство „особено тежък

случай“, което е в кумулативна даденост с признака „особено големи размери“ е защитено със съображения, които нямат връзка с конкретния престъпен резултат

По отношение на подс.Е., на л.23 и л.24 е възпроизведено съдържанието на вменените му като неизпълнени или нарушени права и задължения, произтичащи от конкретни разпоредби на договори за възлагане на управление, ТЗ, Устава на „Мини Бобов дол“ ЕАД и ПУДДПРСД, без да им е направен анализ в контекста на изискването за установяване на пряка причинна връзка между тяхното нарушаване/неизпълнение и съставомерния резултат.Всъщност липсва дори разграничение дали отговорността на подсъдимия е ангажирана на плоскостта на това дали е нарушил или не е изпълнил вменените му изисквания.По-нататък е изведен декларативен извод, че този подсъдим не е положил достатъчно грижи за стопанисването, управлението и запазване на повереното му имущество.Също така декларативно е заявено, че изпълнителното деяние се изразява в това, че „Подс.Е. не е предприел мерки за събиране задълженията на наемателя...“, което е предпоставило конкретните общественоопасни последици –значителни щети.Липсват каквито и да е съждения, от които да стане ясно какви точно мерки и в кой момент е следвало да предприеме подс.Е. и от кои вменени му като неизпълнени или нарушени изисквания произтича това задължение.

Идентичен е подходът на въззивния съд при правната оценка на поведението на подс.О..На л.27 от съдебните мотиви е възпроизведено съдържанието на вменените му като неизпълнени/нарушени изисквания, произтичащи от подзаконовите нормативни актове, без същите да са изследвани в съдържателен план на плоскостта на това дали и каква е причинната им връзка с приетия съставомерен резултат.На л.28 са изложени обстоятелства, касаещи периода преди сключване на договора за наем, които нямат относимост към конкретното изпълнително деяние, прието от съда като осъществено от подсъдимия О. и от причиненият от него съставомерен резултат.На същият лист декларативно, в едно изречение е обективизирано съдебното убеждение, че „...подс.О. не е упражнил контрол и по отношение съдържанието на договора и последващото бездействие на подс.Е. по събиране на консумативните разноски и стойността на получените материали, резервни части и услуги...“.Отделен е въпросът, че по отношение на подс.О., въззивният съд е следвало да съобрази и следното: за разлика от безстопанствеността по чл. 219, ал. 1 от НК, при тази по ал. 2 деецът не причинява лично съставомерния резултат. В коментирания хипотеза вредите са последица от действията или бездействията на други лица, върху чиято дейност субектът на престъплението е длъжен да упражнява контрол по силата на нормативно вменените му права и задължения. Ето защо за съставомерността по чл. 219, ал. 2 от НК е необходимо да съществува друго лице, чиято деятелност може да има различни проявления, но във всички случаи, трябва да се установи, че от една страна, това лице е поставило началото на причинно-следствения процес, довел до вредоносния резултат, а от друга, че ако деецът е изпълнил възложените му от закона задължения за контрол, този процес не би се осъществил и вредоносен резултат не би настъпил.Изложеното налага това друго лице не само да е индивидуализирано и да са установени конкретните му функции в съответния стопанския субект /което в настоящия случай е сторено/, но и тяхната обвързаност с обективно причинения вредоносен резултат.

В конкретният случай, както се посочи по-горе, съдът не е защитил убедително изводите си за причинна връзка между поведението на подс.Е.на плоскостта на вменените му като неизпълнени/нарушени правила и вредоносния резултат.Само това е достатъчно за да се злепоставят осъдителните му изводи по отношение на подс.О..Отделен е въпросът, че дори и да беше аргументирана тезата за съставомерно поведение на подс.Е. по изискуемият от закона начин, това само по себе си не удовлетворява изискването за наличие на достатъчно известни на подс. О. факти, даващи основание той да бъде признат за виновен в извършването на престъпление по чл. 219, ал. 2 от НК.

На последно място и във връзка с последното направление на оплакванията на касаторите, ВКС ще отбележи, че основателността на възраженията, свързани с пороци в доказателствената и аналитична дейност на проверявания съд, не водят непременно до извод за проявена от него пристрастност.Липсата на безупречна съдебна дейност би могла да се разглежда и в този контекст, но в конкретния случай, всъщност по същественото е, че допуснатите процесуални нарушения изобщо внасят съмнение, че обективната истина е постигната.

Изложените в пункт IV.2, т.1, 2, 3 и 4 от настоящото решение съображения, предпоставят извод, че въззивната присъда следва да бъде отменена в осъдителната ѝ част, а делото върнато за ново разглеждане от въззивния съд. В частта, в която подсъдимите О. и Е. са оправдани по част от първоначално възведените им обвинения, присъдата следва да бъде оставена в сила.

V.По жалбата на гражданския ищец:

Съдържанието на жалбата налага известни уточнения:

Основното оплакване в посочения сезиращ документ е за липса на мотиви в гражданската част на присъдата, ангажиращо касационния повод по чл.348, ал.3, т.2, пр.2 във вр. ал.1, т.2 от НПК.Въведен е и довод, очертаващ наличие на касационното основание по чл.348, ал.1, т.1 от НПК, който е защитен с твърдението, че въззивният съд е допуснал смесване на понятията за договорна и деликтна отговорност.

Извън съмнение е обстоятелството, че основанието на гражданския иск в наказателния процес е деянието, а не престъплението.В този смисъл, претенцията за обезвреда, макар и да е свързана с изясняването на въпроса извършил ли е подсъдимия престъпление и какво наказание следва да му бъде наложено, има своето самостоятелно съществуване, като решаващият съд дължи произнасяне по нея.

На следващо място, макар подсъдимата Я. да е оправдана изцяло по вмененото ѝ обвинение и това оправдаване да не е протестирано от прокурора с касационния протест, което обосновава извод, че въпроса за наказателната ѝ отговорност е окончателно решен, жалбата на гражданския ищец, насочена срещу гражданската част на присъдата, касаеща тази подсъдима, формира извод, че в коментираната част е налице висящност на производството.

При тези уточнения, касационният съд намира жалбата, насочена към частта от присъдата, в която е прието, че гражданската отговорност на подсъдимата Я. не следва да бъде ангажирана, за неоснователна. Оплакването за липса на мотиви в коментиранията част на проверявания съдебен не се споделя. Въззивният съд убедително е защитил заключението си за това, че подсъдимата Я. не е реализирала поведение, увреждащо имуществото на стопанския субект и в този смисъл причиняващо му щета. Това несъмнено не позволява ангажирането на гражданската ѝ отговорност на деликтно основание, в каквато насока е претенцията на касатора. Неоснователен е и доводът, ангажиращ касационния повод по чл.348, ал.1, т.1 от НПК в коментиранията част на присъдата. В негова подкрепа, в сезиращия документ, не са изложени никакви съображения, освен декларативно заявеното несъгласие с позицията на съда, според която липсва деликт като основание за ангажиране на наказателната отговорност на подсъдимата Я. Дължимата конкретика е на плоскостта на твърдението, че съдът е допуснал смесване на основанията за носене на гражданска отговорност, но подобен извод, проверяваният съд не е извел по отношение на подсъдимата Я. Поради тази причина касационният съд ще отбележи единствено, че при отхвърлянето на предявените срещу подс.Я. граждански иски, материалният закон е приложен правилно.

Що се касае до частта от жалбата, насочена срещу отказа на въззивния съд да ангажира гражданската отговорност на подс.О. и Е., тя е частично основателна.

На първо място, доколкото съдът е приел, че сумата от 15 000 000 лв., включена в общата претенция от 19 293 323,82 лв., обективирана в пункт I.2 и III.2 от обвинителния акт има характер на пропусната полза, а не на реално причинена щета на стопанския субект, следва да се даде отговор на въпроса дали на плоскостта на деликтната отговорност по чл.45 от ЗЗД, чиято реализация се търси в рамките на наказателния процес, биха могли да се претендират несъставомерни вреди, каквито на практика представляват пропуснатите ползи. Настоящият съдебен състав счита, че отговора на този въпрос е отрицателен, като не намира основание да се отклони от застъпената в Р-301-2003г.-I н.о., Р-68-2010г.-I н.о. и Р-162-2011г. -I н.о. позиция, според която пропуснатата полза подлежи на обезщетяване, но по общия исков ред, когато е пряка и непосредствена последица от неизпълнението и е могла да бъде предвидена при пораждаване на задължението, съгласно чл.82 от ЗЗД. Аргументите в подкрепа на този извод се основават на това, че пропуснатата полза е институт на гражданското право, защото е последица от неизпълнението на длъжник по договор. Основанието за гражданската отговорност на деца в наказателното производство е чл.45 от ЗЗД, т.е. на обезщетение подлежат всички вреди, които са настъпили като пряка и непосредствена последица от неправомерното увреждане, което предполага извод, че на приемане и съвместно разглеждане в наказателния процес, респ. на уважаване, подлежи не всеки граждански иск, а само този, който се предявява на деликтно основание.

Съотнесени към настоящия казус, горните принципни разсъждения очертават извод, че въззивният съд законосъобразно е приел, че за сумата от 15 000 000 лв., представляваща част от общата претенция за обезвреда,

гражданската отговорност на подс.О. и Е. не може да бъде ангажирана в рамките на наказателното производство, което е предпоставило отхвърлянето ѝ.

Споделяем е и изводът на проверявания съд, че отправената към тези двама подсъдими претенция за заплащане на сумата от 977 063,10лв. също следва да бъде отхвърлена, тъй като тя не съставлява деликт. Според обвинителните твърдения, обективирани в пункт 1.1 и 3.1 от обвинителния акт, а и според приетото по фактите, тази сума е формирана като разлика между стойността на реализираните от „О.“ ЕООД възлища за инкриминирания период и тази на добитите /сурови, непресети/ възлища. Доколкото реализацията на възлищата, или т.нар. обогатяване е извършено от „О.“ ЕООД, от негови работници и за негова сметка, то изводът, че щета в инкриминираният размер не е настъпила за „М. Б. д.“ ЕАД е правилен, а това очертава споделимост на съдебната позиция, че за коментираната сума не следва да бъде ангажирана гражданската отговорност на подсъдимите О. и Е..

Що се касае до позицията на съда, обективирана на л.33 от съдебните мотиви, че имуществената претенция на гражданския ищец за разликата, надхвърляща сумата от 15 977 063,10лв. /като сборна между посочените по-горе суми/ до пълните претендирани размери от 24 455 475,80лв. за подс.О. и 29 151 145,18лв. за подс.Е., също следва да бъде отхвърлена, тя няма как да бъде утвърдена. И това е така, защото липсват каквито и да е съображения, изложени от съда, от които да стане ясна съдебната теза. Волята на решаващия съд в коментираната част на присъдата е неясна и противоречива до степен, съпоставима с липса на мотиви, каквото е и основното възражение на гражданския ищец. Препращането към осъдителните търговски решения е съвсем недостатъчно за да се изпълнят изискванията на чл.305 от НПК, приложим по силата на чл.339, ал.3 от НКП. Както се посочи по-горе, гражданският иск има самостоятелно значение и в този смисъл съдът дължи произнасяне по него по начин, даващ възможност както проверяващата инстанция, така и страните да разберат защо техните възражения са останали неудовлетворени. Съдебната позиция в коментираната част е в отклонение от посочения стандарт.

Изложеното в последния абзац предпоставя извод, че присъдата следва да бъде отменена и в гражданската част, но само за претендираните срещу подсъдимите О. и Е. суми, надхвърлящи разликата от 15 977 063,10лв. до пълните претендирани размери от 24 455 475,80лв. за подс.О. и 29 151 145,18лв. за подс.Е..

Обобщено, при повторната процедура по глава XXI от НПК, въззивния съд следва да отстрани констатираните процесуални нарушения, дали основания за частична отмяна на присъдата. При необходимост да проведе и допълнително съдебно следствие. Да извърши задълбочен и прецизен анализ на доказателствените материали, като избегне използването на резултати, които както вече се каза, са уязвими от процесуална гледна точка. Едва след това да направи своите заключения, дали доказателственият стандарт по чл.303, ал.2 от НПК е постижим.

Позицията на ВКС не позволява обсъждане на наведените в протеста и касационните жалби доводи, ангажиращи касационните основания по чл.348, ал.1, т.1 и т.3 от НПК, тъй като приложението на материалния закон и справедливостта на наложеното наказание, както и въпросът дали е налице деликт, могат да бъдат

предмет на касационна проверка само при законосъобразно осъществена дейност по установяване на фактите, каквато в случая не е налице.

При този изход на делото, касационната инстанция следва да обсъди и въпроса за компетентния съд, на който то следва да бъде върнато за ново разглеждане в отменените части. Това се налага предвид измененията в законодателството, публикувани в ПЗР към ЗИДЗСВ, обнародвани в ДВ, бр.32, в сила от 27.07.2022г., изм. с ДВ, бр.56 от 2022г.. По силата на цитирания закон АпСпНС е закрит /пар.43/, а неприключилите до влизането му в сила производства пред него стават подсъдни на АС-София /пар.51 и пар.52, ал.2/. Частичната отмяна на присъдата, постановена от АпСпНС като въззивна инстанция създава висящност на процеса и в този смисъл определя наказателното производство като неприключило по смисъла на цитираните разпоредби. Същевременно, констатираните от касационния съд пороци налагат връщане на делото на въззивната инстанция за отстраняването им.

С оглед на изложеното, делото следва да бъде върнато за ново разглеждане на друг състав на АС-София.

Поради това и на осн. чл. 354, ал. 3, т. 2 от НПК, Върховният касационен съд, първо наказателно отделение

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ въззивна присъда № 11/22.06.2021 г. на Апелативен специализиран наказателен съд, постановена по ВНОХД №515/2020 г. в следните части:

- в **НАКАЗАТЕЛНО-ОСЪДИТЕЛНАТА ЧАСТ**, в която подсъдимият Р. С. О. е признат за виновен в извършване на престъпление по чл.219, ал.4, вр. ал.3, вр. ал.2 от НК, а подсъдимият П. С. Е. е признат за виновен в извършване на престъпление по чл.219, ал.4, вр. ал.3, вр. ал.1 от НК и

- в **ГРАЖДАНСКАТА ЧАСТ**, с която предявените исокове са отхвърлени за разликата над 15 977 063,10лв. до пълните претендирани размери от 24 455 475,80лв. за подсъдимия Р. С. О. и 29 151 145,18лв. за подсъдимия П. С. Е..

ВРЪЩА делото в посочените части за ново разглеждане на АС-София от друг състав, от стадия на съдебното заседание.

ОСТАВЯ В СИЛА присъдата в останалата ѝ част.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ :

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.